

AUTORIÕIGUSE KOMISJONI MENETLUSKORD

1. AUTORIÕIGUSE KOMISJON

1.1. Autoriõiguse komisjon (edaspidi ka komisjon) on Patendiameti juurde loodud lepitusorgan, mis lahendab autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega seotud vaidluseid. Komisjonis toimuvale menetlusele kohaldatakse lepitusseaduse (LepS) sätteid autoriõiguse seaduses (AutÕS) sätestatud erisustega.

1.2. Käesolev menetluskord kehtestatakse Patendiameti põhimääruse § 15 punkti 3 ja § 10 punkti 1² alusel. Menetluskorra eesmärk on sätestada komisjonis toimuva menetluse täpsemad eeskirjad, et muuta menetlus komisjoni liikmete ja lepituses osalejate jaoks selgemaks ja läbipaistvamaks ning tagada oluliste menetluspõhimõtete järgimine.

1.3. Komisjon koosneb komisjoni liikmetest ja esimehest. Komisjoni tööd korraldab justiitsministri määratud komisjoni esimees, tema äraolekul esimehe määratud asendaja Patendiameti intellektuaalomandiõiguse osakonnast.

1.4. Komisjoni liikmed, kes on määratud justiitsministri 09.09.2021 käskkirjaga nr 45, on Kultuuriministeerium, Justiitsministeerium, Eesti Advokatuuri intellektuaalse omandi ja IT-õiguse komisjon, Eesti Autorite Ühing, Eesti Autoriõiguste Kaitse Organisatsioon, Eesti Fonogrammitootjate Ühing, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Eesti Rahvusringhääling, Mittetulundusühing Eesti Esitajate Liit, Mittetulundusühing Eesti Kultuuri Koda, Sihtasutus Eesti Filmi Instituut ja Tartu Ülikooli õigusteaduskond.

1.5. Komisjoni töö eest vastutab Patendiameti peadirektor, komisjoni teenindamise ja finantseerimise tagab Patendiamet.

2. AUTORIÕIGUSE KOMISJONI PÄDEVUS

Autoriõiguse komisjoni pädevuses on autoriõiguse ja autoriõigustega kaasnevate õigustega seotud vaidlused, sealhulgas:

1) vaidlused, mis puudutavad autorilepingu muutmist ja selle alusel teost kasutava isiku teavitamiskohustust (AutÕS § 87 lg 1 p 4);

2) vaidlused, mis puudutavad teose või autoriõigustega kaasnevate õiguste objekti vaba kasutamise juhtude võimaldamiseks kohaldatavaid tehnilisi kaitsemeetmeid (AutÕS § 87 lg 4¹);

3) vaidlused platvormiteenuse kasutaja ja platvormipakkuja või õiguste omaja vahel seoses küsimusega, kas õiguste objekti üldsusele edastamine või üldsusele kättesaadavaks tegemine platvormipakkuja veebilehe kaudu rikub autoriõigusi või autoriõigusega kaasnevaid õigusi (AutÕS § 87 lg 4¹);

4) vaidlused kollektiivse esindamise organisatsiooni, selle liikme, õiguste omaja või teise kollektiivse esindamise organisatsiooni vahel seoses õiguste teostamise volituse, liikmesuse tingimuste, õiguste omajate saadaolevate summade kogumise, mahaarvamiste ja jaotamisega (AutÕS § 87¹ lg 4).

3. LEPITUSMENETLUSE ÜLDPÕHIMÕTTED

3.1. Komisjonis toimuva menetluse eesmärk on vahendada erapooletu valdkonna asjatundja abil läbirääkimisi avaldaja ja teise poole vahel, et aidata neil leida vaidlusküsimusele kohtuväline lahendus.

3.2. Lepitusmenetlus komisjonis viiakse läbi üksnes juhul, kui mõlemad pooled (avaldaja ja teine pool) on sellega nõus. Erandina on pooled autoriõiguse seaduse § 87 lg-s 4¹ sätestatud juhul kohustatud astuma läbirääkimisse komisjoni vahendusel ja läbirääkimisi pidama heas usus.

3.3. Lepitusläbirääkimised ei ole avalikud. Lepitajal on vaikimiskohustus lepitusmenetluse asjaolude suhtes, mis on talle teatavaks saanud kas lepitusmenetluse käigus või väljaspool seda. Lepitaja annab andmeid lepitusmenetluse asjaolude kohta ainult lepitusosalistele ja nende esindajatele, välja arvatud LepS §-s 4 sätestatud erandjuhtudel või kui lepitusosaline on keelanud teabe edastamise teisele lepitusosalisele (LepS § 5 lg 2).

3.4. Komisjoni töökeel on eesti keel. Komisjonil on õigus nõuda võõrkeelsete dokumentide esitajalt nende tõlkimist eesti keelde. Kui võõrkeelsete dokumentide tõlkimine on nende mahtu ja sisu arvestades ebamõistlik ning teine pool ei vaidle sellele vastu, võib komisjon aktsepteerida ka võõrkeelseid dokumente.

4. LEPITUSMENETLUSE ALGUS

4.1. Lepitusavalduse esitamine

4.1.1. Avaldaja esitab komisjonile avalduse e-posti aadressil **lepitus@epa.ee** või aadressil Tatari 39, 15041 Tallinn, märksõnaga "Autoriõiguse komisjon". Avaldus peab olema allkirjastatud ning see peab sisaldama:

- 1) avaldaja nime, isiku- või registrikoodi, elu- või asukohta, e-posti aadressi ja telefoninumbrit;
- 2) teise poole nime, isiku- või registrikoodi, elu- või asukohta, e-posti aadressi ja telefoninumbrit;
- 3) vaidluse asjaolusid;
- 4) avaldaja taotlust ja selle põhjendust.

4.1.2. Avaldusele võib lisada dokumentaalseid tõendeid, sealhulgas teise poolega peetud seniste läbirääkimiste käiku kajastavaid dokumente. Avaldaja võib avalduses välja pakkuda omapoolse lepitusettepaneku.

4.1.3. Kui avaldajal on esindaja, lisatakse avaldusele esindaja volikiri ja esindaja kontaktandmed.

4.1.4. Avalduse esitamisel ei pea tasuma riigilõivu.

4.2. Puudustega avaldus

Kui avaldus ei vasta punktis 4.1 nimetatud nõuetele, annab komisjon avaldajale mõistliku tähtaja avalduses sisalduvate puuduste kõrvaldamiseks.

4.3. Avalduse menetlusse võtmisest keeldumine

4.3.1. Komisjon ei võta avaldust menetlusse, kui:

- 1) vaidluse lahendamine ei kuulu komisjoni pädevusse;
- 2) samas vaidluses on jõustunud kohtuotsus;
- 3) avaldaja ei kõrvalda tähtaegselt avalduses sisalduvaid olulisi puudusi.

4.3.2. Avalduse menetlusse võtmisest keeldumisest ja selle põhjusest teavitatakse avaldajat.

4.4. Avalduse menetlusse võtmine

Kui puuduvad p-s 4.3.1 nimetatud avalduse menetlusse võtmisest keeldumise alused, võtab komisjon avalduse menetlusse. Pärast avalduse menetlusse võtmist edastab komisjon menetlusse võtmise teate ning avalduse ära kirja teisele poolele.

4.5. Kinnituse ja vastuse esitamine

4.5.1. Teine pool peab komisjonile 3 tööpäeva jooksul alates komisjoni esimehe poolt teate edastamisest esitama kinnituse, kas ta on nõus vaidluse lahendamisega lepitusmenetluses. Komisjon ei küsi nõusolekut autoriõiguse seaduse § 87 lg-s 4¹ sätestatud juhul.

4.5.2. Juhul kui teine pool on nõus vaidluse lahendamisega lepitusmenetluses, peab ta 10 tööpäeva jooksul alates komisjoni poolt teate edastamisest esitama avaldusele kirjaliku vastuse. Vastus peab olema allkirjastatud ning sisaldama teise poole nime, isiku- või registrikoodi, elu- või asukohta, e-posti aadressi ja telefoninumbrit. Teine pool peab oma vastust põhjendama ning lisama vajadusel asjassepuutuvad tõendid.

4.5.3. Komisjoni esimees edastab teise poole vastuse avaldajale. Avaldaja võib vastusele esitada oma seisukoha 5 tööpäeva jooksul alates vastuse talle edastamisest.

4.6. Tähtaegade pikendamine

Komisjoni esimees võib avaldaja või teise poole põhjendatud taotlusel ühe korra pikendada poolele vastuse või seisukoha esitamiseks antud tähtaega.

5. LEPITAJA

5.1. Lepitaja määramine

5.1.1. Kui pooled on jõudnud kokkuleppele asja lahendamises komisjonis, määrab komisjoni esimees komisjoni liikmete hulgast lepitaja. Esimees arvestab lepitaja valikul järgmiste asjaoludega:

- a) komisjoni liikmete rotatsioon lepitusmenetlustes osalemisel;
- b) vaidluse teemavaldkond;
- c) komisjoni liikme valmidus olla lepitajaks konkreetses asjas.

5.1.2. Arvestades asja mahtu ja keerukust, võib komisjoni esimees määrata erandjuhtudel kaks lepitajat.

5.2. Lepitaja sõltumatus ja erapooletus

5.2.1. Lepitaja peab olema sõltumatu ja poolte suhtes erapooletu. Kui esinevad tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 23 nimetatud asjaolud, peab lepitaja sellest komisjoni esimeest viivitamatult teavitama ega tohi lepitusmenetlust läbi viia.

5.2.2. Pooled peavad viivitamatult pärast valitud lepitaja teadasaamist komisjonile teatama, kui esineb kahtlus lepitaja sõltumatuses ja erapooletuses.

5.3. Lepitaja kohustused

5.3.1. Pärast lepitaja määramist ja temale asja materjalide edastamist korraldab lepitaja suhtlust pooltega ning valmistab ette lepituskohtumise.

5.3.2. Lepitaja on kohustatud regulaarselt teavitama komisjoni esimeest lepitusmenetluse käigust ja selle olulistest asjaoludest.

5.3.3. Lepitaja on kohustatud edastama komisjoni esimehele asjassepuutuvad dokumendid (poolte täiendavad seisukohad, lepitaja kirjalikud selgitused pooltele), mis on vajalikud menetluse käigu dokumenteerimiseks ja menetluspõhimõtete järgimise kontrollimise võimaldamiseks hilisemas võimalikus kohtumenetluses.

5.3.4. Lepitaja peab menetluse läbi viima mõistliku aja jooksul. Lepitaja peab komisjoni esimeest esimesel võimalusel teavitama menetluse viibimist põhjustavatest asjaoludest.

5.3.5. Lepitaja ei tohi suunata lepituse käiku viisil, mis loob lepitusosalistes ettekujutuse, nagu oleks lepitaja näol tegu poolte suhtes otsustuspädeva isikuga.

5.3.6. Lepitaja on kohustatud enne kokkuleppe sõlmimist selgitama pooltele lepituskokkuleppe sõlmimise õiguslikku tähendust: kinnitatud kokkulepe on täitmiseks kohustuslik ning selle täitmiseks võib pöörduda kohtutäituri poole (LepS § 25 lg 4).

5.3.7. Lepitaja on kohustatud isikuandmete töötlemisel järgima käesoleva töökorra p-s 13 loetletud andmekaitse töötlemise tingimusi.

5.4. Lepitaja asendamine

Komisjoni esimehel on õigus määrata uus lepitaja, kui lepitaja ei täida oma kohustusi või viivitab oluliselt kohustuste täitmisega või kui tekib põhjendatud kahtlus lepitaja erapooletuses.

6. LEPITUSTASU JA LEPITUSOSALISTE KULUD

6.1. Lepitustasu

Lepitaja võib nõuda lepitusmenetluse läbiviimise ja sellega seotud kulude eest pooltelt kokkulepitud tasu. Lepitaja võib pooltelt nõuda lepitustasu ettemaksu. Lepitaja lepib tasu suhtes pooltega ise kokku. Pooled vastutavad lepitustasu maksmise eest lepitaja ees solidaarselt.

6.2. Lepitusosaliste kulud

Lepitusosalised teineteise kulusid ei hüvita, välja arvatud juhul, kui nad lepivad kokku teisiti.

7. LEPITUSKOHTUMINE

7.1. Määratud lepitaja korraldab esimesel võimalusel, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul avalduse menetlusse võtmisest lepituskohtumise. Poole põhjendatud taotlusel või muul olulisel põhjusel võib see tähtaeg olla pikem.

7.2. Lepituskohtumisel osalevad avaldaja, teine pool ja nende võimalikud esindajad ning komisjoni esimees. Esindaja võib poole asemel kohtumisel osaleda siis, kui tal on volitus lepituskokkuleppe sõlmimiseks.

7.3. Lepitaja määrab kohtumise toimumise aja ja koha ning saadab avaldajale ja teisele poolele kutsed. Kui poole kohale ilmumine on kohustuslik, tuleb seda ja kohtumisele ilmumata jätmise tagajärgi poolele kutses selgitada.

7.4. Kokkuleppel komisjoni esimehega võib lepitaja korraldada kohtumise Patendiameti ruumides aadressil Tatari 39, Tallinn. Erandjuhul võib lepitaja viia lepituskohtumise läbi sidevahendite vahendusel, kui on tagatud kohtumise kirjalik protokollimine.

7.5. Lepitaja võib suhelda lepitusmenetluse käigus kõigi lepitusosalistega koos või igaühega eraldi.

7.6. Lepituskohtumine on kinnine.

7.7. Kohtumist juhatab määratud lepitaja, kes kuulab ära poolte väited ning tutvub esitatud dokumentide ja muude tõenditega.

7.8. Komisjoni esimees fikseerib kirjalikult lepituskohtumise toimumise käigu ning kohtumise tulemuse.

7.9. Kui lepituskohtumisel jõuavad pooled kokkuleppele, kinnitab poolte allkirjastatud kokkuleppe komisjoni esimees oma allkirjaga.

8. EKSPERTIIS, ERIALAASJATUNDJAD JA TUNNISTAJAD

8.1. Poole soovil ning tingimusel, et lepitaja peab seda otstarbekaks, võidakse tellida erialaasjatundjalt vaidluse asjaolude selgitamiseks ekspertiis. Lepitaja võib selle kohta kuulata ära poolte arvamuse.

8.2. Lepitusosalise taotlusel võib lepitaja kutsuda lepituskohtumisele ja ära kuulata tunnistajad ning erialaasjatundjad. Lepitusosalise taotlusel kutsutud erialaasjatundjate ja tunnistajate kohaloleku lepituskohtumisel tagab nende kutsumist soovinud lepitusosaline.

8.3. Ekspertiisi, tunnistajate ja erialaasjatundjatega seotud kulud tasub pool, kelle taotlusel isikud menetlusse kaasati.

9. LEPITUSKOKKULEPE

9.1. Kui lepituskohtumisel ei sõlminud pooled kokkulepet, teeb lepitaja 5 tööpäeva jooksul pooltele lepituskokkuleppe sõlmimise ettepaneku, millele pooled peavad vastama 10 tööpäeva jooksul.

9.2. Kui pooled lepitusettepanekuga nõustuvad, kinnitab komisjoni esimees poolte allkirjastatud kokkuleppe oma allkirjaga ja teeb selle pooltele kirjalikult teatavaks.

9.3. Lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud kokkuleppe kinnitamise eelduseks on muu hulgas asjaolu, et lepitusmenetlus viidi läbi, arvestades lepitusseaduses sätestatud põhimõtteid. Kokkuleppes pooltele tulenevad kohustused peavad olema sõnastatud selgelt ning kokkulepet peab olema võimalik täita.

9.4. Kui teine pool lepitusettepanekuga ei nõustu või sellele ei vasta, on lepitusmenetlus lõppenud ja lepitaja teavitab sellest komisjoni esimeest.

10. LEPITUSKOKKULEPPE TÄITMINE

10.1. Kui kokkuleppes pole sätestatud teisiti, tuleb kokkuleppe täita 30 päeva jooksul alates kinnitatud kokkuleppe ärakirja pooltele edastamisele järgnevast päevast.

10.2. Kui kokkulepet tähtaja jooksul ei täideta, võib pool esitada lepitusorgani kinnitatud kokkuleppe kohtutäiturile täitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

11. LEPITUSMENETLUSE LÕPPEMINE

11.1. Lepitusmenetlus loetakse lõppenuks, kui:

- 1) lepitusosalised jõuavad lepitusmenetluse käigus kokkuleppele;
- 2) üks lepitusosalistest avaldab tahet lepitusmenetlus lõpetada;
- 3) poole käitumisest ilmneb tema soovimatus menetluses osaleda, eelkõige, kui ta ei esita lepitusorganile kirjalikku vastust määratud tähtaja jooksul, jätab mõjuva põhjuseta tegemata menetlustoimingu või takistab lepitusmenetluse korraldamist muul viisil;
- 4) pool ei nõustu lepitusettepanekuga määratud tähtaja jooksul.

11.2. Komisjoni esimees teavitab lepitusosalisi lepitusmenetluse lõppemisest kirjalikult.

11.3. Kui lepitusmenetluses osalemine on seadusest tulenevalt kohustuslik, ei lõpetata lepitusmenetlust enne, kui lepitaja on esitanud lepitusettepaneku.

12. KOHTUSSE PÖÖRDUMINE

12.1. Kui lepitusmenetlus on katkestatud või komisjoni esimees on teatanud, et kokkuleppele ei jõuta, on pooltel õigus pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse.

12.2. Pool võib komisjoni esimehe kinnitatud kokkuleppe vaidlustada kohtus juhul, kui komisjon on oluliselt rikkunud lepitusmenetluse normi ja see rikkumine mõjutas või võis mõjutada kokkuleppe sisu.

12.3. Avalduse lepitusorgani poolt lepitusmenetluse normi olulise rikkumise tuvastamiseks võib esitada lepitusorgani asukohajärgsele maakohtule 30 päeva jooksul kokkuleppe kinnitamise teatavakstegemisest arvates.

12.4. Kui kohus tuvastab lepitusorgani poolt lepitusmenetluse normi olulise rikkumise, mis mõjutas või võis mõjutada kokkuleppe sisu, loetakse lepitusorgani kinnitatud kokkuleppe tühiseks ning poolel on õigus kohtumääruse jõustumisest alates pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse.

13. ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

13.1. Isikuandmete töötlemise õiguslik alus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 artikli 6 lõike 1 punkt (c). Vastavalt AutÕS § 87 lõigetele 4 ja 4¹ on lepitusmenetluse läbiviimine komisjoni seadusjärgne kohustus, mille täitmine eeldab nende isikute andmete töötlemist, kes on oma õiguste kaitseks komisjoni poole pöördunud või menetluses osalenud.

13.2. Komisjoni esimees ja lepitaja võivad lepitusmenetluse aluseks olevate asjaolude kohta käivat teavet ja selles sisalduvaid isikuandmeid töödelda lepitusmenetluse läbiviimise eesmärgil.

13.3. Lepitusmenetluses töödeldavad isikuandmed on nii avaldaja kui ka teise poole nimi, isiku- või registrikood, elu- või asukoht, e-posti aadress ja telefoninumber. Lepitusmenetluses võidakse töödelda ka teisi isikuandmeid, eeldusel, et asjaomaste andmete töötlemine on kooskõlas käesoleva menetluskorra ja [Patendiameti andmetöötlemise tingimustega](#) ning töötlemine toimub lepitusmenetluse läbiviimise eesmärgil.

13.4. Kõik komisjoni tööd ja menetlusi puudutavad dokumendid säilitatakse elektrooniliselt Patendiameti dokumendihaldussüsteemis Delta. Komisjoni materjale säilitatakse 5 aastat.

14. TÖÖKORRA MUUDATUSTE VORMISTAMINE

14.1. Käesoleva menetluskorra muudatused vormistatakse kirjalikult ning need jõustuvad Patendiameti peadirektori käskkirja allkirjastamisega. Menetluskorra kehtiv versioon avaldatakse Patendiameti kodulehel.

14.2. Kui menetluskorda muudetakse menetluse ajal, siis kohaldatakse menetluses vastava menetlustoimingu ajal kehtivat menetluskorda.